

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024- 2027

Rok akademicki 2025-2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Biografistyka
Kod przedmiotu*	IC2/32
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	2 rok / sem.4
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy/uzupełniający
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Wojciech Maryjka (autor programu); Pracownicy Zakładu Literatury i Kultury XIX Wieku oraz Badań Mitoznawczych, literaturoznawcy

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
4		15							1

**1.2. Sposób realizacji zajęć
x w formie tradycyjnej**

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

Zaliczenie na ocenę

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza z zakresu języka polskiego i literatury, na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z zagadnieniami związanymi z terminologią: biografistyka, literatura biograficzna, biografia, autobiografia.
C ₂	Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi biografistyki (historia, źródła badań, przykłady, przyczyny popularności).
C ₃	Zapoznanie studentów z rolą i wpływem literatury biograficznej.
C ₄	Zapoznanie studentów z tematyką wyzwań i problemów współczesnych biografistyki.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/-ka zna w zaawansowanym stopniu niezbędną dla dziennikarza terminologię literacką z zakresu biografistyki i pojęć jej bliskich. Definiuje i swobodnie charakteryzuje pojęcia związane z biografią.	K_W01; K_W03
EK_02	Student/-ka poprawnie opisuje drogi rozwoju biografistyki, podaje jej źródła i historie, odtwarza modele.	K_W01; K_W03
EK_03	Student/-ka potrafi ocenić społeczne znaczenie i przyczyny popularności biografii i autobiografii. Ocenia możliwość zastosowania zdobytej wiedzy do tworzenia tekstów o charakterze biograficznym.	K_U09
EK_04	Student/-ka zna poznając rolę biografistyki jako źródła poznawczego świadomia sobie społeczną rolę dziennikarza.	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Biografistyka, literatura biograficzna, powieść biograficzna, biografia, autobiografia – terminologia, modele (wprowadzenie).
2. Zarys dziejów biografistyki.
3. Biografistyka jako źródło poznawcze.
4. Trudności i wyzwania badań biograficznych.
5. Źródła badań biografistycznych.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

6. Biografia prywatna i intelektualna.
7. Ghostwritingi autobiografia.
8. Źródła popularność biografistyki.
9. Autobiografia jako narzędzie kreacji.
10. Literacka biografia miasta.
11. Literatura biograficzna – przykłady, omówienia.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, elementy wykładu z prezentacją multimedialną, praca w grupach.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	kolokwium zaliczeniowe	ćw.
EK_02	kolokwium zaliczeniowe, ocena pracy w trakcie zajęć (udział w dyskusji, wykonywanie zadań)	ćw.
EK_03	ocena ćwiczeń wykonywanych w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	obserwacja dyskusji podczas zajęć i konsultacji	ćw., konsultacje

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Osiągnięcie przez Student-a/-kę wszystkich zdefiniowanych efektów uczenia.</p> <p>Pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru (50% oceny), pozytywna ocena z ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć i aktywny udział w dyskusji (50% oceny)</p> <p>Ocena kolokwium: do 50% - niedostateczny, 51% - 60% - dostateczny, 61% - 70% - dostateczny plus, 71% - 80% - dobry, 81% - 90% - dobry plus, 91% - 100% - bardzo dobry</p> <p>*Obligatoryjna jest także obecność na zajęciach.</p>
---

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
SUMA GODZIN	27
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa (prowadzącyw porozumieniu ze studentami dokonuje wyboru tekstów):

Antonik D., *Przemysł autobiografii. Ghostwriting, kultura sławy i utowarowienie tożsamości* „Teksty Drugie” 2019, nr 1.

Benton M., *Biografia teraz i kiedyś*, tłum. A. Pekaniec, „Dekada Literacka” 2010, nr 4–5, s. 12–25.

Biografia – geografia – kultura literacka, pod red. J. Ziomka i J. Sławińskiego, Wrocław 1975 [tu wybrane artykuły, np. Sławiński J., *Myśli na temat: biografia pisarza jako jednostka procesu historycznoliterackiego*; Łapiński Z., *Życie i twórczość czy dwie twórczości?*; Balcerzan E., *Biografia jako język*; Kuźma E., *Kategoria biografii*].

Biografie i autobiografie proponowane przez studentów (wybór podczas zajęć organizacyjnych).

Bron A., *O badaniach biograficznych krytycznie*, „Nauki i wychowaniu. Studia interdyscyplinarne” 2017, nr 1, s. 16–34.

Bron A., Thunborg C., *Biographical interviewing. The case of non-traditional students in higher education*, SAGE Research Methods Cases – <http://methods.sagepub.com/case/biographical-interviewing-non-traditional-students-in-higher-education>.

Całek A., *Biografia naukowa - od koncepcji do narracji. Interdyscyplinarność, teorie, metody badawcze*, Kraków 2014 [tu rozdział: *Biografia w ujęciu monograficznym – rzut oka na badania zagraniczne lub Biografia na pograniczach dyskursów i dyscyplin*].

Czermińska M., *Autobiograficzny trójkąt. Świadectwo, wyznanie i wyzwanie*, wyd. 2 zmien., Kraków 2020 [tu rozdział: *Autobiograficzny trójkąt: świadectwo, wyznanie, wyzwanie*].

Czermińska M., *O autobiografii i autobiograficzności*, [w:] *Autobiografia*, red. M. Czermińska, Gdańsk 2009.

Gałecki, W., *Biografie miast. Zarys problematyki genologicznej w perspektywie hermeneutycznej teorii gatunku*, „Białostockie Studia Literaturoznawcze” 2020, nr 16, s. 185–197.

Lalak D., Ostaszewska A., *Źródła do badań biograficznych: listy, dzienniki, pamiętniki, blogi, materiały wizualne*, Warszawa 2016.

Legeżyńska A., *„Wystarczy mocno i wytrwale zastanawiać się nad jednym życiem...” Biografistyka jako hermeneutyczne wyzwanie*, „Teksty Drugie” 2019, nr 1, s. 13–27.

Madejski J., *Praktykowanie autobiografii. Przyczynki do literatury dokumentu osobistego i biografistyki*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2017 [tu rozdziały: *Praktykowanie autobiografii, Portret, słownik, sylwa... Biografistyka (literacka) na przelocie xx i xxi wieku, Do(tykanie) osoby. Współczesna biografistyka literacka, Biografia autoryzowana*].

Nasiłowska A., *Herezje wokół biografizmu i autobiografizmu*, „Teksty Drugie” 2010, nr 1-2.

Nasiłowska A., *Porządki w bibliotece*, „Teksty Drugie” 2019, nr 1.

Pycka M. A., *Biografistyka na topie*, „Książki. Magazyn Literacki” 2016, nr 8, s. 12-17.

Symotiuik S., *Biografia jako źródło i przedmiot wiedzy. Wprowadzenie do problematyki*, [w:] *Zagadnienia historyzoficzne*, pod red. J. Litwin, Wrocław 1977, s. 205-223.

Literatura uzupełniająca(prowadzący w porozumieniu ze studentami dokonuje wyboru tekstów):

Biografistyka we współczesnych badaniach historycznych, pod red. J. Kolbuszewskiej, R. Stobieckiego, Łódź 2017.

Dambek-Giallelis Z., *Dziwne kształty życia. Studia i szkice z dziejów biografistyki polskiej połowy XIX wiek*, Toruń 2019 [rozdział *Płaszcz Mickiewicza, czyli o życiu i śmierci faktów wynalezionych*].

de Man P., *Autobiografia jako od-twarzanie*, przeł. M.B. Fedewicz, [w:] *Dekonstrukcja w badaniach literackich*, pod red. R. Nycza, Gdańsk 2000.

Gusdorf G., *Warunki i ograniczenia autobiografii*, przeł. J. Barczyński, „Pamiętnik Literacki” 1979, z. 1, s. 261-278.

Hull L., *Zamiast i w imieniu... Na pograniczach współczesnej biografistyki*, Toruń 2014 [tutaj: *Wstęp*]

Illouz E., *Uczucia w dobie kapitalizmu*, przeł. Z. Simbierowicz, Warszawa 2010, s. 78-83.

Lalak D., *Życie jako biografia. Podejście biograficzne w perspektywie pedagogicznej*, Warszawa 2010.

Maryjka W. , „Opowiem ci ośmierni”. Wokół twórczości EugeniuszaTkaczyszyna-Dyckiego,[w:] *Podkarpacie Literackie (2)*, pod red. M. Nalepy, *Varia: od romantyzmu ku współczesności*, pod red. A.Janickiej, K. Maciąga, J. Pasterskiego, Rzeszów 2020, s. 647-657.

Nasiłowska A., *Angielskie, francuskie i polskie tradycje biografizmu. Wprowadzenie do tematu*, „Teksty Drugie” 2019, nr 1.

Nasiłowska A., *Zwrot biograficzny*, „Dwutygodnik.com” 2009, nr 16. Dostęp: <https://www.dwutygodnik.com/artukul/553-biografie-zwrot-biograficzny.html>.

Stępnik K., *Henryk Sienkiewicz. Studia z mikrobiografiki prasowej*, Lublin 2016 [tu do wyboru rozdziały: *Popularność, Prowokacja, Manipulacje*].

Zajewski W., *Biografistyka jako gatunek twórczości historiograficznej*, „Czasy Nowożytne” 2000, nr 8.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej